

DAVID NICHOLLS

UN DOLOR TAN DOLÇ

Traducció de Laia Font

Empúries narrativa

David Nicholls

Un dolor tan dolç

Traducció de Laia Font i Mateu

Editorial Empúries

Barcelona

Títol original: *Sweet Sorrow*

Copyright © Maxromy Productions Ltd 2019

Citació de *Frankie Addams*, de Carson McCullers.
Copyright © 1946 by Carson McCullers, renewed by 1973
by Floria V. Lasky, Executrix of the Estate of Carson McCullers.
Reprinted by permission of Houghton Mifflin Harcourt Publishing
Company. All rights reserved.

Primera edició: març del 2020

© de la traducció: Laia Font i Mateu, 2020

Amb el suport del Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Realització Planeta
DIPÒSIT LEGAL: B. 4.449-2020
ISBN: 978-84-17879-32-7

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre té la qualificació de paper ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra requereix l'autorització escrita de l'editor; la llei preveu sancions per als infractors.

Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment de l'obra, a través del portal www.conlicencia.com

o bé trucant als telèfons 91 702 19 70 / 93 272 04 47.
Tots els drets reservats.

TAULA

PRIMERA PART	
Juny	11
SEGONA PART	
Juliol	119
TERCERA PART	
Agost	293
<i>Agraïments</i>	457
<i>Nota sobre la traducció</i>	459

PRIMERA PART

JUNY

Aquell estiu feia molt de temps que la Frankie no formava part de res. No pertanyia a cap club ni era membre de res al món. La Frankie s'havia convertit en una persona solitària que es quedava sempre al llindar de les portes, i tenia por.

CARSON McCULLERS,
Frankie Addams *

* Traducció de Jordi Martín Lloret a *Frankie Addams*, L'Altra Editorial, 2017 (N. de la t.).

La fi del món

El món s'acabaria aquell dijous a les 15:55, just després de la disco.

Fins llavors, el més a la vora que havíem arribat d'un cataclisme així al Merton Grange eren els rumors apocalíptics que corrien un cop o dos per trimestre en unes circumstàncies que a grans trets eren sempre les mateixes. Res tan banal com un meteorit o una erupció solar. Més aviat era que un tabloide publicava una profecia maia, una frase qualsevol de Nostradamus o una data amb una simetria estranya i s'estenia la notícia que se'ns desfaria la cara a mitja classe de física. Resignat a la histèria, el mestre sospirava i aturava la classe mentre ens apinyàvem damunt de qui tenia el rellotge més precís i començava el compte enrere, les noies s'abraçaven, encongides i tancant els ulls com si els haguessin de tirar aigua glaçada per sobre, els nois ho afrontàvem fent-nos els durs, però tots pensàvem secretament en el petó que no havíem fet, en aquell assumpte pendent, en la nostra virginitat, en la cara dels amics, en els pares. Quatre, tres, dos...

Aguantàvem la respiració.

I llavors algú cridava «pam!» i ens posàvem a riure, alleujats i també un pèl decebuts de ser encara vius, i a més vius a classe de física. «Contents? Ara a treballar, va», i de nou ens

centràvem en el que passa quan una força d'un newton provoca que un cos es mogui la distància d'un metre.

Però aquell dijous a les tres i cinquanta-cinc, just després de la disco, les coses serien diferents. Havien passat cinc llargs anys a pas de tortuga i ara, durant les setmanes finals, els dies finals, va començar a dominar un ambient d'eufòria i de pànic, d'alegria i de por, i també un nihilisme delirant. Ara els càstigs i les cartes als pares ja no ens afectaven, i quina una en podíem arribar a fer en aquest món sense conseqüències? Als passadissos i a les zones comunes, els extintors agafaven un potencial terrible. De debò que l'Scott Parker diria aquelles coses a la senyora Ellis? En Tony Stevens tornaria a calar foc al departament d'Humanitats?

I semblava mentida però ja havia arribat l'últim dia, ben radiant, i començava amb batusses a les portes, corbates com a bandanes i torniquets, amb nusos tan estrets com una nou o grossos com un puny, i prou pintallavis i joies i cabells teñits de blau perquè tot plegat semblés un club nocturn futurista. Què hi podien fer, els mestres? Enviar-nos a casa? Sospiraven i ens feien passar. Sense cap raó de pes per definir més termes de geografia, l'última setmana l'havíem passat fent classes improvisades i poc encoratjadores sobre el que anomenaven «vida adulta», que semblava que consistia més que res a emplenar formularis i elaborar un currículum («Aficions i interessos: socialitzar, mirar la televisió»). Aquell últim dia vam aprendre a fer el balanç d'un talonari. Vam mirar per la finestra el dia preciós que feia i vam pensar: ja no falta gaire. Quatre, tres, dos...

A l'hora del descans, de nou a la nostra classe, vam començar a pintar-nos les camises blanques amb retoladors, ens repenjàvem a l'esquena dels altres com tatuadors en una pressó russa i omplíem tot l'espai disponible amb insults afectuosos. «Cuida't, cabronàs», va escriure en Paul Fox. «Aquesta camisa fot pudor», va escriure en Chris Lloyd. En un to més

líric, el meu millor amic, en Martin Harper, va escriure «amicsxsempre» sota una polla i uns ous ben detallats.

En Harper, en Fox i en Lloyd. Aquests eren els meus millors amics aleshores, no només nois sinó *els* nois, i tot i que pel nostre voltant rondaven algunes noies —la Debbie Warwick, la Becky Boyne i la Sharon Findlay—, el grup era autosuficient i impenetrable. Malgrat que cap de nosaltres no tocava cap instrument, ens imaginàvem com un grup de música. En Harper, tots ho sabíem, era el guitarra i veu. En Fox era el baix, un tum-tum-tum greu i fonamental. En Lloyd, com que ell mateix es declarava «boig», era el bateria, i a mi em quedava ser...

—Maraques! —havia exclamat en Lloyd, i ens havia fet gràcia, i «maraques» es va afegir a la llarga llista de sobrenoms. En Fox me les va dibuixar a la camisa, unes maraques creuades sota una calavera, com una insígnia militar. La Debbie Warwick, que la seva mare era hostessa de vol, havia portat d'amagat una bossa plena d'ampolletes de licor dels gustos de bombons que més ens agradaven, cafè i nata, menta i coco, i amagant-les dins del puny, bevíem i balucejàvem i fèiem ganyotes mentre el senyor Ambrose, amb els peus sobre la taula, no apartava la vista del vídeo d'*Allibereu Willy 2* que hi havia de fons, una sorpresa especial a la qual ningú no feia cas.

Les ampolletes van servir d'aperitiu del nostre últim àpat a l'escola. Encara es recordava la llegendària guerra de menjar del 94: els sobrets de quètxup explotaven sota els peus, els peixos arrebossats volaven com estrelles ninja, les patates bullides queien com granades.

—Va, a veure si t'hi atreveixes —va dir en Harper a en Fox mentre sospesava una salsitxa per la punta, però els mestres patrullaven pels passadissos com guardes de presó, i amb la promesa de pa de pessic de xocolata per postres, el moment perillós va passar.

En la reunió de comiat, el senyor Pascoe va fer el discurs que tots ens esperàvem, ens va animar a mirar cap al futur però a recordar el passat, a apuntar alt però a capejar els moments baixos, a creure en nosaltres però a pensar en els altres. L'important no era només el que havíem après (i esperava que haguéssim après molt!), sinó també la mena de joves adults en què ens havíem convertit, i nosaltres escoltàvem, joves adults, atrapats entre el cinisme i la sensibleria, bulliciosos en la superfície però per dins tristos i atemorits. Ens en rèiem i giràvem els ulls en blanc, però en altres llocs de la sala hi havia mans que n'aferraven d'altres i també qui moquejava mentre se'ns instava a valorar les amistats que havíem fet, unes amistats que durarien tota la vida.

—Tota la vida? Hòstia, espero que no —va exclamar en Fox, i em va envoltar el cap amb el braç i m'hi va refregar els artells. Ara tocava donar els premis, o sigui que nosaltres ens vam reparar a la cadira. Els van donar als mateixos de sempre, els aplaudiments van parar molt abans que baixessin de l'escenari i el fotògraf de la premsa local els fes la foto, amb el val per a llibres sota la barbata com en una roda de reconeixement. En acabat, la banda de swing del Merton Grange, dirigida pel senyor Solomon, el mestre de música, es va posar a retrunyir per satisfer les nostres ànsies de big-band americana amb una interpretació cacofònica i matussera de «In the Mood», de Glenn Miller.

—Per què? I això per què? —va dir en Lloyd.

—Perquè estiguem «in the mood», tio, d'humor —va contestar en Fox.

—De quin humor? —vaig fer jo.

—D'un humor de merda —va replicar en Lloyd.

—«Emmerdats», de Glenn Miller i la seva Orquestra —va dir en Fox.

—No m'estranya que s'estavellés amb l'avió —va afegir en Harper, i quan l'estrèpit es va acabar, en Fox, en Lloyd i en

Harper es van posar drets de cop i van cridar bravo, bravo. A l'escenari, en Gordon Gilbert, amb cara de trastornat, va agafar el trombó per la campana amb les dues mans i el va llançar enlaira, molt enlaira, l'instrument va quedar suspès un moment i després es va estavellar contra el parquet i es va abonyegar com una llauna. Mentre el senyor Solomon l'escriassava en tota la cara, nosaltres ens vam escapolar cap a la disco.

Però m'adono que en tot això jo no hi acabava de ser. Recordo prou bé el dia, però quan provo de descriure el meu paper recorro al que vaig veure i sentir, en comptes del que vaig dir o fer. Com a estudiant, el meu tret distintiu era que no tenia res que em distingís. «En Charlie s'esforça per assolir els objectius bàsics i en general ho aconsegueix»; això era el millor que es deia de mi, i fins i tot aquesta petita reputació s'havia enterbolit pel que va passar durant l'època d'exàmens. Ni admirat ni menyspreat, ni adorat ni temut; no era un abusano, tot i que en coneixia uns quants, però no hi intervenia ni em col·locava entre ells i la víctima, perquè tampoc no era valent. Aquell any a l'escola va estar marcat per força delinqüència, amb incendis i robatoris de bicis i de botigues, i tot i que m'allunyava dels més gamberros, tampoc no era amic dels més brillants i obedients, els que guanyaven els vals per a llibres. Ni em conformava ni em rebel·lava, ni col·laborava ni em resistia; evitava els problemes i anava fent, no em ficava en res. El sentit de l'humor era la nostra gran arma per destacar i, si bé no era el pallaso de la classe, tampoc no era un avorrit. De tant en tant, per sorpresa, potser feia riure tothom, però les meves millors ocurrències o bé quedaven ofegades per algú que parlava més fort o bé arribaven massa tard, tant que fins i tot ara, al cap de més de vint anys, se m'acudeixen coses que hauria d'haver dit el 96 o el 97. Sabia

que no era lleig (algú m'ho hauria dit) i era vagament conscient de murmuris i rialletes que provenien d'entre les noies, però de què li servia, això, a algú que no tenia ni idea de què dir? Havia heretat l'alçada, i només l'alçada, del meu pare; els ulls, el nas, les dents i la boca eren de ma mare (per sort teva, deia el pare), però també havia heretat la tendència que tenia ell a encorbar-se i a encongir les espatlles per ocupar menys espai al món. Gràcies a una afortunada peculiaritat de glàndules i hormones, m'havia estalviat els grans que marquen literalment moltes adolescències, i ni era un secall per culpa dels nervis ni m'engreixava amb les patates i els refrescos de què ens alimentàvem, però no em sentia segur amb el meu aspecte. No em sentia segur amb res.

Al meu entorn, els nois adaptaven la seva personalitat amb la mateixa prudència amb què es canviaven de roba i de pentinat. Érem plàstics, mutables, i encara teníem temps d'experimentar i canviar de lletra, d'ideologia política, de manera de riure o de caminar o de seure, abans d'endurir-nos. Els últims cinc anys havien sigut com un gran assaig caòtic en què havíem llençat per terra roba i actituds, amistats i opinions; un procés que espantava i estimulava els qui hi participàvem i que exasperava i feia parar bojós els pares i mestres que presenciaven aquells girs improvisats i es veien obligats a posar ordre en aquell merder.

Aviat tocaria trobar un rol en què poguéssim encaixar, però quan intentava veure'm com em veien els altres (de vegades literalment, tard a la nit, fitant-me al mirall d'afaitar-se del meu pare, amb els cabells pentinats enrere) hi veia... no res d'especial. Les fotos meves d'aquella època em fan pensar en els primers esbossos d'un personatge de dibuixos animats, els prototipus que s'assemblen a la versió definitiva però que notes que estan desproporcionats, que no acaben d'estar llestos.

Res d'això no hi ajuda gaire. Imagineu-vos, doncs, una

altra fotografia, la de la classe de l'escola que tothom té, amb les cares massa petites per distingir-les si no t'hi fixes. Tant és si és de fa cinc anys com de cinquanta, a la renglera del mig sempre hi ha una persona que et sona vagament, algú a qui no pots associar anècdotes ni records, ni escàndols ni triomfs. I et preguntes: qui era aquest?

Aquest és en Charlie Lewis.